Cena 80 hal

Nowy Dziennik
wychodzi codziennie rano — także w poniedziałki.
ADRES
redakcyi i administracyi: Kraków ul. Stradom l. 12,
I p., Telefonu 270; w nocy 1554
Rękopisów nie zwraca się.
KONTO
czek P. K. O. Nr. 141.123.
Nakładem: Galicyjskiej Spółki Wydawniczej w Krakowie.

Nowy Dziennik

Cena 80 hal

Prenumerata w Krakowie mies. 20 K. — kwart. 60 K. — z odnoszeniem do domu mies. 22 K. kwart. 66 K. — Na prowincyi mies. 22 K. — kwart. 66 K. — Za granicą: mies. 24 K. Stanów Zjednoczonych 72 korony.

Cena ogłoszeń: 1 w. pet. i miejsce 1·50 Mk. 1·50 K. Nadesłane: za wiersz pet. 5·— Mk. 5·— K. Tekst: w. pet. 7·— Mk. 7 K.

Zawiadomienia rodzinne z przesyłką 25 K.)—.

Rok III. Kraków, piątek 9 stycznia 1920 Nr. 9

Wojna na Wschodzie.

Kraków, 8 stycznia.

(fr) Niedawno w mowie wygłoszonej w Izbie francuskiej wskazał Clemenceau na Polskę, jako na jedynego „strażnika Rosyi" i na rolę, jaką wobec bankructwa akcyi Kołczaka i Denikina odegrać ma Polska na wschodzie Europy. Równocześnie Clemenceau oświadczył, że Francya nie zamyśla zawierać pokoju z bolszewikami i wskazał na konieczność odgrodzenia Rosyi bolszewickiej „drutem kolczastym" od reszty Europy. Ów „drut kolczasty" miałaby właśnie Polska, wspierana przez koalicyę, wznosić i utrzymywać krwią swą i znojem.

Enuncyacye te p. Clemenceau zostały w Polsce rozmaicie przyjęte. Zdecydowanie opozycyjną postawę wobec zapowiedzi nowej ofenzywy przeciw Rosyi sowietów zajęli jedynie socyaliści. Wskazują oni na propozycye pokojowe bolszewików i podnoszą, że wojna przeciw bolszewikom miałaby dopiero wówczas swe uzasadnienie, gdyby bolszewicy nie dotrzymali warunków ewentualnie zawartego pokoju.

Wręcz przeciwne stanowisko zajęły te koła polityczne, które dotychczas znane były z „gorących" swych sympatyi dla Denikina, Kołczaka et tutti quanti. I tak n. p. „Gazeta Poranna — 2 grosze" przyjęła z ogromnie hałaśliwym entuzyazmem wynurzenia p. Clemenceau, wołając: „My rolę tę spełnimy, rozumiejąc, że nie może być w Europie pokoju, dopóki istnieje państwo, oparte na terrorze i gwałcie, państwo, które jest zaprzeczeniem wolności, i które zagraża zniszczeniu cywilizacyi. Polska nie złoży oręża dotąd — dopóki Trocki i Lenin będą rządzili w Moskwie". Żywioły zaś demokratyczne, jakkolwiek nie podzielają entuzyazmu prawicy, to jednak uznają konieczność dalszej wojny z Rosyą bolszewicką, nie obdarzając zbytniem zaufaniem pokojowych zamiarów „władarzy" sowjeckich. Podczas gdy prawica myśli więc o bezwzględnej walce z bolszewikami, choćby nawet w Moskwie i Petersburgu, to mieszczańskie stronnictwa demokratyczne szukają granic i celu nowej ofenzywy. Rozumieją one, że w nowej sytuacyi znaczenie Polski na arenie międzynarodowej niepomiernie rośnie, lecz mimo to nie chciałyby, by wojna przeciągała się w „bezkres i nieskończoność". Pragną one jedynie tak odgrodzić Rosyę, by nie dopuścić do wiszącego ciągle jeszcze w powietrzu przymierza rosyjsko niemieckiego. A więc niejako zizolować Rosyę pierścieniem narodów, walczących obecnie o swą niepodległość oraz o ugruntowanie i ubezpieczenie granic Polski na wschodzie (Dźwina—Dniepr). Jakkolwiek żywioły te nie zdołały jeszcze ustalić jasno sformułowanego programu, to jednak wyraźną jest u nich chęć wyznaczenia ofenzywie obecnej pewnej linii wytycznej. Tak więc zagadnienie wojny na Wschodzie staje się obecnie znowu aktualne.

Czas odnowić prenumeratę!

Jak zdobyto Dyneburg.

WILNO, PAT. Po świetnem przygotowaniu strategicznem wojska nasze atakiem brawurowym zdobyły twierdzę i miasto Dyneburg, łamiąc krwawy opór bolszewików, którzy starali się uratować sytuacyę przy pomocy wprowadzonych silnych rezerw. Dnia 3 stycznia popołudniu pierwsze oddziały Dywizyi legionowej wkroczyły do Dyneburga, którego liczna przed wojną ludność spadła do liczby 6000 mieszkańców. Z chwilą wejścia oddziałów polskich zapanował w mieście spokój i ład. Nastrój mieszkańców radosny. Główny dowódca frontu litewsko—białoruskiego generał Szeptycki, kierujący osobiście z pozycyi czołowej operacyami, przybył do Dyneburga, wraz z generałem Rydzem—Śmigłym i sztabem przejechawszy przez zamarzniętą Dźwinę saniami. Wśród bogatego łupu wojennego zasługuje na wyszczególnienie liczny tabor kolejowy oraz kilka bateryi armat. Wojska bolszewickie kompletnie rozbite, uciekają w popłochu, ścigane akcyą naszej artyleryi i piechoty. Wojska łotewskie nawiązały kontakt z armią naszą. Dzięki niezmordowanej pracy wojsk naszych, ożywionych zapałem patryotycznym, sprawa nawiązania szeregu połączeń posuwa się szybko naprzód. Linia telefoniczna między Dyneburgiem a Rygą już naprawiona.

WARSZAWA. PAT. Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 7/1. Front litewsko białoruski: Bolszewicy postanowili byli bronić Dyneburga za wszelką cenę i tylko bohaterskiej postawie wojsk naszych i łotewskich, stanowczości i zdolności dowództwa przypisać należy tak pomyślny wynik tej operacyi dla nas. Zwłaszcza podnieść należy brawurę i bohaterstwo naszych pułków piechoty, które bez przerwy napotykając rozpaczliwy opór przeciwnika, łamały go każdorazowo z bagnetem w ręku. Szczególnie odznaczyły się I i V pułk legionów. Obecnie rozpaczliwe kontrataki bolszewickie prowadzone przy pomocy świeżo przywiezionych wojsk na Wyszki i Dabno, rozbiły się o opór naszych oddziałów. Na południe od Połocka oddziały nasze dokonały śmiałego wypadu rozbijając placówki nieprzyjacielskie pod Karpaciami i biorąc kilkunastu jeńców. Na reszcie frontu ożywiona działalność wywiadowcza.

Front wołyński: Wzmożone wywiady. Pełniący obowiązki szefa sztabu generalnego, Haller, generał podporucznik.

Naczelnik państwa w Równie

RÓWNO. PAT. Naczelnik państwa przybył tu dnia 6 bm. o g. 4 popoł. Dnia 7 bm. o g. 10 odbyła się msza polowa na placu koło zamku Lubomirskich defilada wojsk przed naczelnikiem państwa. Następnie naczelnik państwa udał się do gospody żołnierskiej na obiad, a wieczorem odbył się bankiet urządzony przez miasto na cześć naczelnika.

P. Patek u Clemenceau'a.

Paryż PAT. Radio poznańskie. Prezydent ministrów Clemenceau podejmował w poniedziałek polskiego ministra spraw zagranicznych p. Patka.

Wyjazd delegacyi rządu polskiego do Paryża.

WARSZAWA PAT. W poniedziałek dnia 29 grudnia z. r. wyjechała do Paryża delegacya rządu polskiego, złożona z pp. Kazimierza Olszewskiego dyrektora departamentu przy ministerstwie spraw zagranicznych, Jerzy Połczyńskiego, podsekretarza stanu przy ministerstwie byłej dzielnicy pruskiej, admirała Porębskiego, oraz p. Biesiadeckiego, naznaczonego na wysokiego komisarza rządu polskiego w Gdańsku. Delegacya ta ma na celu ostateczne załatwienie układu z Niemcami, zapoczątkowanego podczas pertraktacyj w Berlinie i podpisania protokołu, dotyczącego przejęcia władzy na terytoryach przyznanych Polsce traktatem wersalskim.

Misya polska do Gdańska

WARSZAWA, (Tel. wł.) Do Gdańska wyjechać ma w tych dniach misya wojskowa pod przewodnictwem pułkownika Kochańskiego celem objęcia agend przekazanych Polsce traktatem pokojowym. Zadaniem misyi ma być objęcie portu, poczty i telegrafu oraz komunikacyi.

O obsadzenie terenów plebiscytowych.

PARYŻ PAT. Radio poznańskie Najwyższa Rada międzysojusznicza zebrała się we wtorek na Quai d'Orsay pod przewodnictwem Juliusza Cambona. Najwyższa Rada przyjęła do wiadomości notę niemiecką z dnia 2 stycznia, domagającą się zreduko wania ze względów ekonomicznych liczby wojsk ententy, mających zająć ziemię plebiscytową. Najwyższa Rada uchwaliła treść odpowiedzi, jaka ma być doręczoną delegacyi niemieckiej. Zaznaczono w niej, że skutkiem redukcyi wojska amerykańskiego zmniejszyła się liczba wojska okupacyjnego. Na dalsze zaś zniżenie ententa zgodzić się nie może. Rada Najwyższa omawiała następnie projekt przewiezienia wojsk do Gdańska i Kłajpedy.

PARYŻ. PAT. Radio Poznańskie. Z Berlina nadszedł oficyalny telegram, w którym powiedziano, że załoga, która ma obsadzić Gdańsk przewyższa pod względem liczebności normę pokojową. »Times« zaznacza, że twierdzenie to jest niesłuszne, gdyż Gdańsk ma być główną podstawą operacyjną wojska angielskiego, które stąd będą rozsyłane do terenów plebiscytowych.

Fałszywe pogłoski o dymisyi p. Grabskiego.

M. WARSZAWA. (Telefonem). Jak się dowiaduję, wiadomość podana przez część prasy małopolskiej o rzekomej dymisyi min. Grabskiego mija się z prawdą. Faktem jest, że politykę walutową obecnego ministra skarbu popiera cały gabinet.

Rząd polski nie żądał zniesienia autonomii żydowskiej na Ukrainie.

Warszawa. PAT. Wydział prasowy ministerstwa spraw zagranicznych komunikuje. W niektórych pismach żydowskich ukazała się wiadomość o tem, że rząd polski w pertraktacyach z rządem Petlury domagał się zawieszenia autonomii żydowskiej na Ukrainie, oraz zlikwidowania także ministerstwa żydowskiego. Wiadomość ta jest zupełnie nieprawdziwa. O sprawach tych wogóle nie było mowy. Natomiast w pierwszych rokowaniach w kwietniu 1919 r. przedstawiciele rządu polskiego domagali się, ażeby rząd ukraiński zapewnił bezpieczeństwo życia i mienia wszystkim obywatelom bez różnicy narodowości i wyznania, zaś w szczególności zabezpieczył także ludność żydowską przed pogromami, na co silny nacisk położył ówczesny prezydent ministrów p. Paderewski. Również nieprawdziwą jest wiadomość, jakoby z polskiej strony żądano usunięcia z delegacyi ukraińskiej delegata ministerstwa żydowskiego Bograda, co wogóle było niemożliwe, gdyż delegacya ukraińska nie uważała go za należącego do jej składu.

Wszechświatowa konferencya żydowska w Zurychu.

M. **Warszawa.** (Telefonem). »Najes fun Hajnt« donosi z Paryża: Wobec doniosłości chwili przeżywanej obecnie przez żydostwo całego świata postanowił Komitet delegacyj żydowskich w Paryżu zwołać na dzień 7 marca konferencyę 40 państw zamieszkanych przez Żydów. W konferencyi wezmą udział przedstawiciele 70 większych organizacyj żydowskich. Konferencya odbędzie w Zurychu.

Kiedy rozpocznie się emigracya do Ameryki?

M. WARSZAWA. (Telef.) P. Hirschfeld doszedł po konferencyi odbytej z ambasadorem amerykańskim do wniosku, że emigracya do Ameryki może się rozpocząć po ratyfikacyi traktatu pokojowego między Polską a Niemcami.

Zjazd gmin żydowskich w Mińsku.

MIŃSK. (Tel. wł.) W piątek dnia 2 stycznia, otwarty został w Mińsku zjazd gmin żydowskich gub. Mińskiej. Z reprezentowanych na zjeździe 39 gmin przybyło 87 delegatów, w tym 45 syonistów różnych frakcyj oraz 12 ortodoksów.

Po wysłuchaniu referatu przez adw. Staczyńskiego n. t. »Nasz stosunek do ogólno—żydowskich żądań w sprawie Palestyny i praw mniejszości narodowych« przyjęto jednogłośnie rezolucyę, witającą pracę delegatów żydowskich na konferencyi pokojowej w Paryżu i ich walkę o uznanie narodowo—personalnej autonomii dla mniejszości żydowskich oraz utworzenie siedziby narodowej w Palestynie.

Ratyfikacya traktatu pokojowego.

Paryż. PAT. Ag. Hav. „Echo de Paris" podaje, że ceremonia ratyfikacyi traktatu pokojowego odbędzie się bez wszelkich uroczystości w sali zegarowej ministerstwa spraw zagranicznych. W imieniu Francyi podpisze ratyfikacyę prawdopodobnie Julius Cambon. „Petit Parisien" obawia się nowych wykrętów ze strony Niemców.

Ambasador amerykański Wallace w Paryżu.

WIEDEŃ. PAT. Biuro kor. donosi wedle »Daily Chronicle« z Paryża, że ambasador amerykański Wallace na przyszłość będzie tylko sprawozdawcą z posiedzeń konferencyi pokojowej i będzie posyłał sprawozdania z obrad do Waszyngtonu. Przyczyną tego jest niechęć senatu do przyjęcia wersalskiego traktatu pokojowego. Polityczne koła Francyi są przerażone tem stanowiskiem Ameryki.

Wybór prezydenta Francyi — 17 b. m.

PARYŻ, PAT. Ag. Havasa. Rada ministrów naznaczyła wybór prezydenta republiki na dzień 17 stycznia.

Kredyt dla odnowienia równowagi Europy.

WIEDEN. PAT. Biuro kor. donosi z Paryża: Wedle doniesienia z Londynu przedstawiciel Anglii dla spraw finansowych sir Jerzy Paish, który obecnie przybył do Ameryki, zażądał kredytu 280 miliardów franków celem odnowienia równowagi Europy. Proponuje on wydania międzynarodowych obligacyi w wymienionej wysokości, za które całkowicie Ligi narodów mają dać gwarancye. Obligacye mają przynosić 4 proc. 1 proc. ma być zamortyzowany. Spłata ma nastąpić w 40 latach. Paish sądzi że Anglia da gwarancyę w wysokości 40 miliardów franków, 80 miliardów tej pożyczki ma być użytych na zakupno surowców, 80 miliardów na odbudowę zniszczonych obszarów, reszta zaś ma służyć do spłaty zagranicznych pożyczek. Paish mniema, że operacya przez niego zaproponowana, wprowadzi automatycznie normalny stan kursów wekslowych.

Walka o Konstantynopol.

Waszyngton. (B. K.) »New York Sun« donosi z Paryża, że w kołach dyplomatycznych z niepokojem oczekują uregulowania kwestyi tureckiej. Poglądy i stanowisko poszczególnych mocarstw są w wielu punktach zupełnie sprzeczne. Venizelos stara się, za poparciem Francyi, o uzyskanie protektoratu greckiego nad Konstantynopolem. Na to Włochy nie chcą się zgodzić. Wielka Brytania wysuwa, gdzie tylko może, Stany Zjednoczone na pierwszy plan. Ostatnia propozycya była, ażeby zarząd nad Konstantynopolem oddać Komisaryatowi mocarstw, pod przewodnictwem Stanów Zjednoczonych. Sultan miałby w tym wypadku rezydować w jednym z miast Małej Azyi. Propozycya ta została w Londynie przyjęta przez pełnomocnika francuskiego Berthelota. Rząd francuski jednakowoż oświadczył się przeciwko niej. Na wypadek nieprzyjęcia propozycya brytyjskiej, pozostaje jeszcze wyjście jedno, a mianowicie, oddanie zarządu nad Konstantynopolem międzynarodowej Komisyi, na której czele stałby obywatel szwajcarski.

Włochy a problem turecki.

Berno. (B. K.) W artykule o problemie tureckim pisze „Corriere della Sera", że po kwestyi adryatyckiej stanowi problem turecki żywotną sprawę dla Włoch. W Lewancie musi polityka włoska szczególną zwracać uwagę na tamtejsze wypadki. Polityka włoska musi być odmienną zależnie od tego, czy zwycięży program angielski likwidacyi Turcyi, czy program francuski uratowania obszaru tureckiego. Włochy nie są dyplomatycznie dość silne, aby mogły spowodować rozstrzygnięcie w jednym lub drugim kierunku. Ale są dosyć silne, aby w każdym wypadku wyciągnąć dla siebie największy zysk a najmniejszą szkodę.

Z Palestyny.

Okręt „Hechaluc" w porcie jaffskim.

»Times« donoszą, iż do portu jaffskiego przybył okręt żydowski pod nazwą »Hechaluc«.

— Ruch w porcie jaffskim ożył bardzo w ostatnich tygodniach. Codziennie przybywają conajmniej 4 okręty z pasażerami i towarami dla Palestyny.

Sezon kąpielowy w Tyberyadzie.

Z nastąpieniem okresu deszczowego rozpoczął się także sezon kąpielowy źródeł leczniczych w Tyberyadzie. Komunikacya pomiędzy stacyą kolejową Samach a Tyberyadą dotychczas była utrzymywaną przy pomocy parowca. Wskutek burz zimowych musiano jednak ruch ten zastanowić. W jego miejsce zaprowadzono ruch automobilowy, który będzie łączył osiedlenie Górnej i dolnej Gelilei.

*

— Na zebraniu rolników żydowskich w Riszon le Cijon przyjęto wniosek Usyszkina w sprawie odstąpienia 500 dynamów Fanduszowi Narodowemu. Obszar ten zostanie zaleziony przez robotników żydowskich.

— Komisya edukacyjna przy »Waad Hacirim« oddała w ostatnim czasie 303 sieroty do różnych zawodów.

— Od grudnia począwszy wychodzi w Jerozolimie dziennik amerykański pod nazwą »Jeruzalem News«.

Rząd rumuński naweluje do ekscesów antyżydowskich.

M. WARSZAWA, (Telefonem). »Momente« donosi z Paryża: Nadeszły tu wiadomości z Bukowiny, że rząd rumuński pod osłoną walki z bolszewizmem uprawia niebezpieczną propagandę antyżydowską w całym kraju. Agitacya ta przyniosła już krwawy plon. W kilku miejscowościach doszło nawet do ekscesów antyżydowskich.

Konferencya ceire-syonistów (radykalnych).

Hapoel-hacair w Polsce.

WARSZAWA. (Telef.). W dniach 4, 5 i 6 b m. odbyła się tutaj konferencya ceire-syońska (radykalnych) z całej Polski, na której było obecnych przeszło 60 delegatów z 38 miast z b. Kongresówki, Litwy i Małopolski. Była ona potężną manifestacyą młodego żydostwa, widzącego jego przyszłość w Palestynie i możność bytu w krajach golusu jedynie w przewarstwowieniu zawodowem i socyalnem i oparciu o pracę produktywną. Konferencya, zdając sobie sprawę z naszej anormalnej struktury ekonomicznej z jednej strony i z ogólnopolitycznego i gospodarczego położenia w krajach zachodnich Europy z drugiej, stanęła na stanowisku szerokiej akcyi ludowej samopomocy, zbudowanej na produktywnieniu mas żydowskich i równoczesnej przebudowie życia gospodarczego żydostwa na zasadach współdzielczych, poczynając od kooperatyw spożywczych (n. b. niekapitalistycznych). Celem rozszerzenia horyzontów technicznych i kulturalnych rękodzielnika żyd. będzie C. K. dbał o zakładanie kursów wieczornych; robotnika nawołuje konferencya do wstępowania do związków zawodowych i występowania w nich przeciw ich partyjności, jako szkodliwej dla interesów robotniczych.

Powzięto nadto na konferencyi cały szereg programatycznych rezolucyj, odnoszących się do polityki, kultury (sprawy naszego szkolnictwa), organizacyi itp. Jedną z bardzo doniosłych uchwał, powitanych frenetycznymi oklaskami, było — uważając ruch ceire-syońskі w Polsce za część wszechświatowego ruchu »Hapoel-Hacairowego, przyjęcie oficyalnej nazwy: »Frakcya ludowa Hapoel Hacair«. (Sprawozdanie obszerniejsze ze zjazdu podamy. P. R.).

Strejk powszechny w Irlandyi.

Krwawe starcia z wojskami angielskiemi.

Berlin. (Tel. wł.) Z Dublina donoszą: Sytuacya w Irlandyi zaostrzyła się. Poważne rozruchy miały miejsce w Dublinie, Limerick i Cork. Przyszło do krwawych starć między uzbrojonymi nacyonalistami irlandzkimi a wojskami brytyjskiemi. W miejscowości Limerick zostało zabitych wielu żołnierzy angielskich, poczem ogłoszono tam stan oblężenia. Według doniesienia „Daily Mail" wybuchł w Irlandyi powszechny strejk. Robotnicy i obywatele irlandzcy zobowiązali się do solidarnej walki przeciw Anglikom w obronie niepodległości Irlandyi. W Dublinie zamknięte są kawiarnie i restauracye. Nawet straż pożarna strejkuje. French zażądał od rządu brytyjskiego wysłania na pomoc okrętów wojennych i żołnierzy.

Tragedya Irlandyi.

»Zürcher Post« donosi z Paryża: Powszechnie zwraca uwagę artykuł Johna Readera o tragedyi Irlandyi. Pisze on m. i.: Państwo brytyjskie przechodzi obecnie ciężki kryzys. Pożar tli w Irlandyi, Egipcie i w Indyach. Parlament londyński uczynił, nadając autonomię Indyom, tylko nieśmiały krok, ale nie przystąpił jeszcze do problemów Irlandyi i Egiptu. Lord Milner nie zdaje się być odpowiednim mężem do uspokojenia Egiptu, a co się tyczy lorda Frencha i Macphersona, którzy dzierżą władzę w Dublinie, należy wskazać na to, że rządy ich oznaczają tyranię, które przyczynia się w tym nieszczęśliwym kraju do wywołania rewolucyi. Rozwiązanie niepodległego parlamentu w Dublinie, aresztowanie licznych sinfeinistów i zakaz wszelkich pism w języku irlandzkim, oto zarządzenia, które zostały ostatnio ukoronowane ostrem wystąpieniem przeciw sinfeinistom. »Daily Herald« pisze, że terror jest jedynym środkiem rządzenia władz brytyjskich w Irlandyi. Od stycznia do października wykonano 7 wyroków śmierci, zarządzono 12 deportacyj, przeprowadzono 212 aresztowań wydano 596 wyroków i przeprowadzono 5388 rewizyj domowych. 23 gazet zostało zawieszonych. Od ostatniej mowy Lloyda Georga w Manchester stosunki w Irlandyi coraz są tragiczniejsze. Liga irlandzka w Anglii postanowiła przyłączyć się do akcyi Labour Party.

Rokowania w Dorpacie przeciągają się.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Londynu: Sztokholmski korespondent »Timesa« donosi, że rokowania w Dorpacie przeciągają się, gdyż bolszewicy celowo starają się, je przedłużyć bez uzyskania praktycznego rezultatu i bez praktycznych powodów. Wykorzystują oni swoją obecność dla celów agitacyjnych. Równocześnie z ich przybyciem zostały w Dorpacie i Rewlu rozrzucone bolszewickie odezwy.

Bolszewicy ofiarują Rumunii pokój?

BUKARESZT, PAT. Agencya Dacia Socyalistyczny dziennik »Chemarea« donosi z rzekomo wiarygodnej strony że moskiewski rząd sowiecki uczynił rządowi rumuńskiemu propozycyę pokojową. Rosya uzna przyłączenie Bessarabii do Rumunii, jeżeli Rumunia nie wyśle wojsk przeciwko bolszewikom.

Zwycięstwa bolszewików w Syberyi

Amsterdam. (Tel. wł) Londyński „Daily News" donosi, że bolszewicy rosyjscy przełamali granicę na Wschodzie i osiągnęli już obecnie bezpośrednie połączenie z Persyą, Afganistanem i Indyami. Także „Daily Mail" pisze, że Indye są zagrożone i domaga się zastanowienia środków bezpieczeństwa. Japonia jest jedynem mocarstwem, która może powstrzymać pochód zwycięski bolszewików. Pisma donoszą, że bolszewicy zajęli Irkuck i że Kołczak czyni rozpaczliwe starania, celem odzyskania tego miasta.

Trocki grozi...

Berlin. (BK.) »Vossische Ztg« donosi z Genewy: «L'internationale Communiste« ogłasza list Trockiego do towarzyszy francuskich, w którym tenże pisze m. i.: „..Panowie Polacy są oszołomieni swojemi zwycięstwami. Przyglądamy się zupełnie spokojnie manewrom słabych (?) wojsk polskich, przed którymi wcale nie drżymy (!) Skoro się tylko załatwimy z Denikinem, co niebawem się stanie, rzucimy wszystkie rezerwy na front polski.

Przymierze zaczepno-odporne przeciw Rosyi sowjeckiej.

Wiedeń. (Tel. wł.) »Der Neue Tag« donosi z Kopenhagi: Ponieważ rząd polski oświadczył już gotowość (?) wysłania zastępców na konferencyę państw kresowych, wystosował teraz także rząd finlandzki oficyalne zaproszenie do Polski, Estonii i Litwy na konferencyę, która ma się odbyć 15 stycznia. Konferencya ta ma na celu utworzenie przymierza zaczepno-odpornego przeciwko Rosyi sowjeckiej.

Ściganie bolszewików w Ameryce.

Wiedeń. (Tel. wł.) „N. W. Journal" donosi z Berlina. Według wiadomości, dochodzących tu ze Stanów Zjednoczonych przez Kopenhagę, zabrał się rząd amerykański z nadzwyczajną energią do tępienia bolszewików. Ministerstwo sprawiedliwości w Waszyngtonie podaje liczbę osób podejrzanych o agitacyę bolszewicką na 60 tysięcy. Rząd miał wpaść na trop dobrze zorganizowanej akcyi, której nici zbiegają się w Moskwie. Z mnóstwa skonfiskowanych pism wynika, że istniał bardzo szczegółowo wypracowany plan obalenia rządu. W tym celu uprawiali bolszewicy bardzo silną agitacyę wśród murzynów. Mają istnieć na to dowody, że liczne powstania murzynów, które spowodowały ostatnio szczególnie w Chicago, krwawe starcia, zostały przez bolszewików zorganizowane.

Tem sobie można wytłumaczyć, dlaczego Stany Zjednoczone zgodziły się na podjęcie przez Japonię walki z bolszewikami w Syberyi, celem stworzenia tam wału przed grożącym zalewem bolszewizmu.

WIEDEN. PAT. Biuro kor. donosi z Waszyngtonu: Departament sprawiedliwości ogłosił wczoraj, że 2907 komunistów zostało aresztowanych i będą deportowani. Aresztowania trwają dalej. Wczoraj aresztowano tutaj głównego pomocnika agenta sowieckiego Martensa i osobistego przyjaciela Trockiego i odstawiono go do Ellis Island.

Trzęsienie ziemi w Meksyku.

WIEDEN. 7 bm. PAT. Biuro koresp. donosi z Paryża wedle depesz z Meksyku dało się tam odczuć trzęsienie ziemi w dniu 3 bm. przed południem. Po pierwszem wstrząśnieniu nastąpiły dwa dalsze trzęsienia w godzinach wieczornych. Uderzenia były bardzo gwałtowne, mieszkańcy uciekli do kościoła i na pola. W miejscowości Jalapa jest wiele domów uszkodzonych. Wsie Torcolo i Quatrolam zostały zupełnie zniszczone. W St. Juan zawalił się kościół przepełniony ludźmi. Dotychczas stwierdzono ponad 100 trupów.

Krótkie wiadomości.

— Sejm pruski uchwalił na wniosek Związku Żydów niemieckich udzielanie państwowego poparcia słabo funkcyonującym gminom żydowskim.

— Liga dla praw ludzkości ogłasza w »Humanite« protest przeciw wydalaniu Żydów galicyjskich z Wiednia. Protest kończy się słowami: Posyłamy do Wiednia chleb; musi on starczyć dla wszystkich. Wymaga tego sprawiedliwość.

— Angielskie ministerstwo wojny ogłasza rozkaz Denikina do wojska przeciwko prześladowaniu Żydów.

— Dotychczasowy kierownik kopenhaskiego Biura syońskiego dr Bernstein przybył do Londynu. Ma on — jak onegdaj donieśliśmy — przybyć wkrótce do Polski.

— W Konstantynopolu zawiązało się towarzystwo żydowskie, celem założenia banku w Palestynie. Kapitał ma wynosić pół miliona funtów szterlingów.

— W dniu 25 grudnia z. r. odbyła się w Zurychu konferencya mizrachistów szwajcarskich.

— Prof. Einstein ogłosił w »Berliner Tagbl.« artykuł w obronie Żydów wschodnich, zamieszkałych w Berlinie.

Życie Żydów w Rosyi.

Przebieg procesu przeciw Wiperowi.

Proces przeciw b. prokuratorowi w procesie Bejlisa Wiperowi — o którym pokrótce już donieśliśmy — obudził wielkie zainteresowanie we wszystkich sferach w Rosyi. Proces odbył się w jednej z największych sal w Moskwie w obecności przeszło 4000 osób. Oskarżał dawny głównodowodzący wojsk bolszewickich Krylenko. Oskarżony Wiper zajęty jest obecnie, jako niższy urzędnik w Urzędzie aprowizacyjnym w Syzranie. Oskarżenie zarzuca Wiperowi, iż brał udział w zorganizowaniu procesu mordu rytualnego przeciw Bejlisowi, by w ten sposób wzmocnić kontrrewolucyę i caryzm. Spełnił on cały szereg przestępstw, by skierować gniew ludu przeciw Żydom rosyjskim. Z pozostałych organizatorów procesu mordu rytualnego, niektórzy, jak n. p. b. minister sprawiedliwości Szczegłowitow, zostali podczas rewolucyi zastrzeleni, inni zaś uciekli. Oskarżyciele przedstawili w kilkugodzinnych przemówieniach znane przestępstwa rządu carskiego, które się szczególnie uwydatniły podczas procesu Bejlisa i żądali wyroku śmierci dla Wipera. Wiper oświadczył, iż nigdy nie oskarżał całego narodu żydowskiego o mord rytualny, jest jednak przekonany, iż wśród Żydów istnieją sekty (!), które takie mordy uprawiają. Po długich rozprawach uchwalił sąd pozbawić Wipera na całe życie wolności, a po utwierdzeniu władzy sowieckiej, proces odnowić.

Nędza wśród uchodźców żydowskich.

W miastach, położonych obok frontu bojowego, gromadzą się coraz liczniej uchodźcy żydowscy, wśród których panuje niesłychana nędza. Częste zastanawianie komunikacyi kolejowej pogarsza jeszcze położenie uchodźców, którzy wówczas muszą odbywać swe wędrówki pieszo. Przedstawiciele żydowskich organizacyj ratunkowych (Jekope) rozpoczęli wprawdzie akcyę na rzecz uchodźców, brak środków jednak i szykany ze strony »żydowskich« komisarzy uniemożliwiają prowadzenie jej na szerszą skalę. Uchodźcy, przebywający z obszaru wołżańskiego, pochodzą przeważnie z Polski i Litwy. Przedstawiciele Żydowskiej organizacyi ratunkowej, w całym szeregu miast przeprowadzili wszystkie przygotowania, celem odesłania uchodźców do ich rodzinnych krajów. I tu jednak stanowisko »komisarzy żydowskich« uniemożliwia wszelką pracę.

Pewną ulgę w nędzy zawdzięczyć należy także skutecznej działalności gmin żydowskich. W każdym jednak razie nie może być mowy o zupełnem i skutecznem przeprowadzeniu całej akcyi na rzecz uchodźców bez silnego poparcia ze strony Żydów zagranicznych.

Ruch syoński.

Praca syońska prowadzoną jest na prowincyi mimo wszelkich przeszkód. Jest rzeczą charakterystyczną dla dziejów syonizmu, iż pracą syońską w różnych miastach kierują obecnie ci sami ludzie, którzy ją prowadzili za czasów caratu.

W Smoleńsku odbyła się konferencya syońska z okolicznych gubernij przy udziale 33 delegatów i licznych gości. Konferencya głównie zajmowała się ruchem chaluzowym i »Hechaluzem«. Po konferencyi odbył się wielki wiec, na którym sprzedano 2500 szekli.

W Saratowie rozwija nader żywą działalność grupa chalucowa. Obok pracy teoretycznej zajmuje się ona pracą rolną na polach zamiejskich. Specyalny oddział zajmuje się mleczarstwem i hodowlą drobiu.

W połowie sierpnia odbyła się w Saratowie konferencya ceire-syońska. O żywem zainteresowaniu ze strony lokalnych organizacyj świadczy fakt, iż mimo niezwykłych trudności komunikacyjnych na konferencyę przybyli delegaci z tak odległych miejscowości, jak Samara, Tenza i Moskwa. Konferencya trwała 3 dni i odznaczała się powagą, z jaką omawiano wszystkie sprawy organizacyjne. P. Ratner referował o nowej formie organizacyjnej dla ruchu syońskiego, p. Gangin — o sytuacyi politycznej syonizmu, zaś p. Symin o sytuacyi w Rosyi. Szczególnie zajmującym był referat p. Wielikoruskiego o pracy palestyńskiej. Uchwalono założenie głównego biura ceire-syońskiego dla Wielkorosyi z siedzibą w Saratowie. Ostra debata toczyła się około sprawy przeprowadzenia zmian w programie ceire-syońskim. Na konferencyi było mianowicie silnie reprezentowane skrzydło lewicowe, które domagało się fuzyi partyi ceire-syońskiej i poale syońskiej. Po długich debatach udało się znaleźć »modus vivendi« dla obu kierunków i uchwalono odnośne resolucye programowe, na które się zgodziły wszystkie kierunki. Należy się spodziewać, iż po tej konferencyi rozpocznie się skuteczna i energiczna praca syońska w całej Rosyi.

W Kursku wszelka praca syońska stała się niemożliwą z powodu szykan władz bolszewickich.

Gmina żydowska w Buratyańskaja licząca zaledwie 11 rodzin, zebrała 1 000 rubli za szekle.

W Leśni cały szereg przywódców bundowskich przystąpił do ruchu syońskiego.

W Kazani rada miejska oddała grupie chalucowej specyalny plac dla robót rolnych. Kazańska organizacya syońska wydaje specyalne pismo organizacyjne.

W Penzie władze sowieckie zabraniają wszelkiej pracy syońskiej. Udało się jednak urządzić wielki koncert palestyński który się zamienił na imponującą manifestacyę narodową.

Również w Witebsku władze sowieckie bardzo szykanują ruch syoński. Ostatnio odbyła się tam konferencya żydowskich związków sportowych »Makkabi«.

Różnice zdań i starcia w szeregach organizacyj poale-syońskiej w gubernii witebskiej stają się coraz bardziej widoczne. Ostatnio przybrały one nawet bardzo ostre formy. Przeważająca większość tych grup nic nie chce wiedzieć o radykalnych grupach lewicowych, co też dobitnie podkreśliła na ostatniej konferencyi w Witebsku. W sprawie palestyńskiej została mianowicie uchwaloną rezolucya, która stwierdza, iż sprawa palestyńska wstąpiła obecnie w fazę realizacyi, do czego niezbędną jest współpraca wszystkich kierunków i stronnictw w narodzie. Konferencya wyraziła także życzenie, by celem poparcia sprawy robotniczej w Palestynie, został założony palestyński bank robotniczy. W kołach lewicowych poale syonistów panuje wielkie oburzenie z powodu tych uchwał »reakcyjnych«.

W Orszy organizacya syońska rozwija żywą działalność. W ostatnim czasie sprzedano 2.000 szekli. Punktem ciężkości pracy są kooperatywy osiedlcze dla Palestyny. Ruch chalucowy ciągle rośnie. Szczególne zasługi na tem polu mają korporacye akademickie »Hechawer«, którym się nawet udało uzyskać ze strony władz sowieckich większe obszary dla robót rolnych.

W Surazu (gubernia czernichowska) prowadzą poale-syoniści zaciętą walkę przeciw organizacyi syońskiej, uniemożliwiając jej wszelką pracę. Wskutek terroru poale-syonistów nie może dojść do skutku żadne zgromadzenie syońskie.

W Homlu ruch syoński jest bardzo ożywiony, szczególnie od czasu konferencyi ceire-syońskiej, która się tutaj niedawno odbyła.

W Mstisławlu organizacya syońska zajmuje się głównie pracą palestyńską. Ostatnio przystąpiono tutaj do zorganizowania syonistów, celem ewentualnego osiedlenia ich w Palestynie.

W Rostowie nad Donem, praca syońska słabo się rozwija pomimo ustąpienia bolszewików. Ciągłe mobilizacye, urządzane przez gen. Krasnowa, stale zabierają ruchowi najlepsze siły. Przeszkadzają także epidemie. Szczególne zasługi około odbudowy organizacyi syońskiej ma frakcya ceire—syońska i korporacya akademicka »Hechawer«. Na wieczorze palestyńskim, urządzonym przez wszystkie frakcye syońskie, zebrano przeszło 70.000 rubli. Ostatnio powstała grupa pionierów p. n. — »Ole Cyon« jakoteż »Towarzystwo dla odrodzenia Palestyny«.

Zgrzyty.

Pierwszy kwartał.

(6|X 1919 —— 6|I 1920).

Kwartał mija, gdym zamaczał
Pióro pierwszy raz w atrament,
By na bliźnich ćwiczyć grzbietach
Sarkastyczny temperament.

I w biblijnym pocie czoła,
Aż mi pękał sznur u szelek,
Pracowałem, by zasłużyć
Na pochwałę wielbicielek.

Dziś wzruszenia pełen patrzę
Na mych trudów zbożne plony
Którem zasiał, że tak rzekę,
Z publicystycznej ambony.

Jam bez strachu przed cenzurą
Chłostał rózgą, co najgłupsze
I niejedna ostra drzazga
W filisterskim siadła — kuprze.

Iżem ścigał panów z teką,
Ciął z zaścianka durniów batem, —
Czy zyskałem, droga P T.
W twoich oczach aprobatę ?...

K O R E N.

KRONIKA.

Kraków, 8 stycznia.

Katastrofa gazowa w Krakowie. Z powodu nienadejścia na czas potrzebnego transportu węgla, gazownia m. wstrzymała wczoraj popołudniu produkcyę gazu. Skutkiem tego ulice miasta oraz setki mieszkań pozbawione zostały światła, a rodziny, skazane niejednokrotnie z powodu braku węgla na wyłączne gotowanie na kuchniach gazowych, — ciepłej strawy. Niemniej ucierpią zakłady przemysłowe, sklepy, warsztaty i t. d. Jest karygodnem lekceważeniem ze strony odpowiedzialnych czynników, że dopuszczają do tego, by instytucya przemysłowa pierwszej wagi, jaką jest gazownia miejska, pracowała z godziny na godzinę i musiała nawet swe czynności zastanawiać. O ile gazownia otrzyma 15 wagonów węgla koksującego od kolei — jak to dyrekcyi przyrzeczono — będzie w możności dostarczyć przez dzień dzisiejszy konsumentom gazu. O ile to nie nastąpi, dopływ gazu nadal będzie musiał być zamknięty.

Jak się w ostatniej chwili dowiadujemy, gazownia otrzymała późnym wieczorem szczupły transport węgla, który starczy na uruchomienie gazowni od dziś rana na 24 godzin. Gdyby w ciągu dnia dzisiejszego nie nadszedł świeży zapas, jutro rano gazownia znowu wstrzyma swe czynności.

Wezwanie do konfinowanych. Dyrekcya policyi wzywa ponownie wszystkich przebywających w Krakowie konfinowanych, którzy dotąd w dyrekcyi się nie stawili, by w celu ew. powrotu do swych miejsc zamieszkania zgłosili się do dyr. Policyi, ul. Zacisze I p. drzwi 34.

W sprawie banknotów jugosłowiańskich. PAT Z urzędu wojskowego pełnomocnika jugosłowiańskiego w Krakowie otrzymujemy następujący komunikat: Posiadacze banknotów jugosłowiańskich na ziemiach polskich winni we własnym interesie zgłosić ilość posiadanych pieniędzy u pełnomocnika wojskowego królestwa serbsko chorwacko słowiańskiego w Krakowie (ul. Kanonicza L. 16) a to celem poddania ich powtórnemu markowaniu. Pieniądze jugosłowiańskie niemarkowane do dnia 20 stycznia tracą swą wartość w państwie Jugosłowiańskim.

Rozdział cukru białego. Celem rozdziału zakupionego przez gminę cukru białego dla dalszej sprzedaży mieszkańcom miasta, magistrat wzywa kupców rejonowych, konsumy bezpośrednio aprowizowane i zakłady zbiorowego pożycia, aby po asygnaty na pobór tego cukru zgłosili się w m. biurze aprow. w d. 8 9 i 10 bm. Cukier powyższy wydawać się będzie konsumentom na legitymacye po 300 gr. na osobę. Dzień rozpoczęcia sprzedaży i cena będą osobno ogłoszone.

O Abrahamie Rejzenie przemawiać będzie dziś we czwartek o g. 7 wiecz. w sali org. kobiet żyd. Stradom 15 p. dr Koren. Wykład ilustrowany będzie utworami Rajzena w oryginale i przekładzie prelegenta.

Z „Bagateli“. Dzisiejsza premiera w „Bagateli“ ubawi serdecznie wszystkich szukających wrażeń lekkich i wesołych. Napisana z temperamentem iście francuskim, zaintryguje widzów nie tylko arcywesołą fabułą pełną werwy i dowcipu, ale i szeregiem typów, które „postawione“ świetnie przez autorów farsy i wplątane w całe mnóstwo przekomicznych sytuacyi „bez wyjścia“ — budzić muszą salwy oklasków i kaskady homerycznego śmiechu. „Czy jest co do oclenia“ otrzyma na scenie Bagateli bardzo staranną a nawet efektowną wystawę a przytem dobrą obsadę. Wykonawcami będą pp. Dąbrowska w roli teściowej, Czajkowska, Brnczowa (jako kokotka), Hańka i Szreniawa oraz pp. Czarnowski (zarazem reżyser świetnej krotochwili), Brzeski, Orzechowski, Trzywdar, Kaliciński i Marecki.

Wobec spodziewanego sukcesu najnowszej farsy utalentowanej spółki autorskiej (Hennequin'e i Veber) „Czy jest co do oclenia“ powtórzone będzie w piątek a następnie w sobotę i niedzielę.

W najbliższej sobotniej popołudniówce dla dzieci i młodzieży przemówi ze sceny Bagateli p. Zofia Rogoszówna znakomita autorka tylu dziełek dla młodzieży; niepospolita znawczyni dziecięcej duszy. Reszta programu utrzymana będzie w charakterze wesołym. Bilety nabywać już można przy kasie teatru.

Wesoła wdówka w Nowościach. Atrakcyą sezonu stała się zapowiedź wystawienia najznakomitszej operetki Fr. Lehara „Wesołej wdówki“ Próby które już od dłuższego czasu odbywają się pod reżyseryą Solnickiego rokują tej operetce rekordowe powodzenie. Rolę Danila odtwarza ulubieniec krakowskiej publiczności J. Solnicki, który w tej kreacyi święcił niebywałe tryumfy na scenie teatru lwowskiego. Doskonałą partnerką jest T. Wandyczowa. Barwność nowych czarnogórskich kostyumów i dekoracyi oraz efektów świetlnych złoży się na efektowną całość sobotniej premiery.

Wieczór Chopinowski. zapowiedziamy na dzień 11 bm. w sali „Sokoła“, w którym jako interpretator wystąpi niezrównany pianista Józef Śliwiński wywołał w naszem mieście wyjątkowe zainteresowanie. Bogaty program obejmuje szereg najcelniejszych kompozycyi Chopina. Bilety u J. Rudnickiego, linia A—B

Poranek poświęcony twórczości Cezara Francka, odbędzie się 11 bm. w sali Tow. lekarskiego. Poraz pierwszy w Krakowie zostanie wygłoszony wykład o tym duchowym przywódcy „Młodej Francyi“. Na tle wykładu Dra J. Reissa wykonane zostaną: Prelud, horał i fuga fortep. (p. W. Markiewiczówna), a nadto sławna sonata skrzypcowa (Dr A. Hermau i prof. Lipski).

Ostrzeżenie. W ostatnich dniach objeżdża miasta Małopolski młodzieniec, rozmawiający po niemiecku, a legitymujący się paszportem, wystawionym przez magistrat w Cieszynie, ważny na wyjazd do Czernowiec, a opiewający na imię d Schuster Adalbert (Wojciech). Młodzieniec ten przedstawia się jako doktor praw. kierownik szomru bukowińskiego, oraz przedkłada poświadczenie szpitalne, iż opuścił co dopiero szpital cieszyński po chorobie tyfusu. Człowiek ten otrzymał w Krakowie kilkaset koron na powrót do Czerniowiec nie powrócił jednak, lecz objeżdża miasta Małopolski i wyłudza w rozmaity sposób u inteligencyi i młodzieży żyd. pieniądze.

Ostrzega się zatem przed tym osobnikiem wszystkie grupy miejscowe i stowarzyszenia. Ewentualnie należy zarządzić jego przyaresztowanie.

Kontumacya aresztów policyjnych pod »Telegrafem«, którą zarządzono tam przed 3 tygodniami z powodu wypadku tyfusu plamistego, zostanie jutro tj. w piątek ukończona.

Włamywacze sklepowi pod kluczem. Jak już donieśliśmy, policya wykryła w zakładzie pogrzebowym Cyny na Podgórzu wielką ilość towarów bławatnych, pochodzących z kradzieży popełnionej przed kilku tygodniami w sklepie Landaua na Stradomiu. Obecnie aresztowani zostali sprawcy włamania 30 l. Józef Górecki i 28 l. Jan Czapnik; za wspólnikami ich śledzi policya. Włamywacze ci okradli również skład towarów bławatnych Erteschika, gdzie wyrządzili szkodę na 80 tys. K. Odebrano im część towarów skradzionych w tych sklepach.

KOMUNIKATY.

Ceire Syon. Z cyklu referatów: Dziś o g. 7 i pół wiecz. — ref. dra Z. Ellenberga n. t. „Dzieje Żydów w wieku XIX“ (I).

REPERTUAR TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO
Czwartek „Nina“
Piątek „Tartuffe“

REPERTUAR TEATRU M. POWSZECHNEGO.
Czwartek „Podjazd nieprzyjacielski“
Piątek „Księżniczka Trebizondy“
Sobota pop. „Boże Narodzenie“; wieczór „Podjazd nieprzyjacielski“
Niedziela pop. „Potasz i Perlmutter“ wieczór „Białe fartuszki“

REPERTUAR TEATRU „BAGATELA“
Czwartek „Czy jest co do oclenia“ (nowość)
Piątek „Czy jest co do oclenia“

REPERTUAR OPERETKI w „NOWOŚCIACH.
Czwartek: „Cnotliwa Zuzanna“
Piątek: Teatr zamknięty
Sobota: Premiera „Wesoła wdówka“

NADESŁANE

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.

Z kraju.

Łańcut. Ruch młodożydowski w naszem mieście wzmaga się bardzo znacznie. Praca skupia się głównie w stowarzyszeniach, Zarówno w stow. kobiet jak i przedewszystkiem w męskiem stow. »Ceirei Jehuda« odbywają się regularnie czytanki pogadanki, kursa, herbatki przy bardzo licznym udziale młodzieży. Hebraizacya czyni znaczne postępy. Niestety, daje się dotkliwie odczuć brak własnego budynku szkolnego.

W czasie świąt »Sukoth« urządziło stowarzyszenie »Ceirei Jehuda« dzięki staraniem Eleazara Stempla kuchnię dla żołnierzy i jeńców żydowskich. Obywatelstwu żyd., które kuchnię poparło należy się podziękowanie.

Celem zajęcia stanowiska wobec przymusowego spoczynku niedziel, zwołał lok. kom. Org. syońskiej zebranie kupców i rzemieślników żydowskich do Bethamidraszu. Po wysłuchaniu referatu p. Dra Abr. Druckera powzięło zgromadzenie znaną rezolucyę, którą wysłano do Warszawy.

Syoński kom. lokalny otworzył w naszem mieście przy finansowem poparciu K. P. Z. P. w Krakowie szkołę stolarską, w której młodzieńcy nasi przygotowują się do produktywnego zawodu. Do komitetu nadzorczego nad stolarnią weszli pp. inż. Adolf

Spatz, Götzel, Drucker i Eliezer Stempel. Szkole tej życzymy pięknego rozwoju.

Poza pracą narodowo syońską wszystko śpi snem błogosławionem. Ortodoksya na sza nie występuje wprawdzie przeciw nam, sama jednak nie jest w stanie zorganizować nawet »Chewry kidisza«. I odprowadzenie zmarłych na miejsce spoczynku leży już w sferze działalności org. syońskiej. Powszech nie lubiany nasz »kahał izraelicki« nie myśli nawet zebrać się do intenzywnej pracy, aby zaradzić nędzy ludności żydowskiej.

Dnia 23 bm. urządziło stow. »Ceirei Jehuda« wieczór makabeuszowski, na którym to przemawiał p. Dr. Mojżesz Wald z Rzeszowa.

Echa dymisy Adolfa Kona. Prasa warszawska donosi: Przed dymisyą p. Kona zjawiła się u niego deputacya malkontentów, która oświadczyła, iż w razie, jeżeli nie poda się do dymisyi, wywiozą go na taczce.

W tym samym mniej więcej czasie przyjechał do Warszawy jeden z prokuratorów łódzkiego sądu okręgowego, który zreferował sprawę b. ministrowi sprawiedliwości. P. Sobolewski w ostrych słowach potępił akcyę żydożerczą w sądownictwie i polecił prokuratorowi uspokojenie zbuntowanych urzędników.

Wkrótce potem nastąpiła zmiana gabinetu i ministrem sprawiedliwości został p. Hebdzyński. P. Kon widząc, że nagonka trwa dalej, złożył nowemu ministrowi podanie do dymisyi.

Nowy minister odbył w tej sprawie naradę z wiceministrem i referentem wydziału personalnego, którzy stanowczo byli za tem, by dymisyi p. Kona nie przyjąć. Początkowo p. minister zgodził się z tym punktem widzenia, lecz wkrótce zmienił swoje zdanie i oświadczył, iż postanowił dymisyi p. Kona się nie sprzeciwiać. W odpowiedzi na to pp. wiceminister i szef wydziału personalnego zakomunikowali p. ministrowi, iż w takim razie sami będą zmuszeni dla względów zasadniczych podać się do dymisyi.

Dział gospodarczy

GIEŁDA KRAKOWSKA z dnia 7 bm.

Waluty:	Ofiar.	żądano	tranzakcye:
Marki polskie	110 —	120 —	113,50 112·—
Ruble carskie po 100 rb.	—·—	—·—	—·—
„ „ „ 500 „	200.—	210 —	207·—
„ dumskie	:—	—.—	——.—
Franki franc.			

WIEDEN. Dnia 7 bm. PAT. **Kursa giełdowe.** z dnia 7 bm. Renta majowa 88, Austr. renta kor. 82 75. renta lutowa 92 Wag. renta kor. 120. Losy tureckie 1699 pryorytety kolei południowej 1410 Anglobank 852 Bankverein 912 Boden kredit 2490. Zakład kredytowy 1195 Bank depozytowy 925. Länderbank 1170. Merkury 918 Unionbank 910. Bank obrotowy Živnostenska 1570, Kolej północna 14 960. Kolej południowa 582.50. Alpiny 3810 Bera und Huetten 10.000 Krupp 1569 Poldi 2750 Pragerreise 7993 Skoda 2130 Zieleniewski —. Apollo — Fanto 13.200 Galicyjskie Karpaty 11 640. Galicya 12.900 Schodnica 9 200.

Projekt uregulowania waluty polskiej: P. E. Korwin — Szymanowski, zwraca uwagę w »Dzienniku Powszechnym« na projekt, który jego zdaniem nie powinien być zlekceważony.

»Sprawa polegałaby na tem, że wszystkie markowe i rublowe zobowiązania przeliczoneby zostały na korony po kursie nominalnym. Korona znajdująca się w Galicyi, zostałaby ostemplowana, jako korona polska. Natomiast rozporządzenie lub uchwała sejmu ogłosiłaby, że marka ma siłę płatniczą korony i 27 halerzy i rzecz byłaby załatwioną. Nie jest to zatem technicznie sprawa tak niewykonalna, jak to się niektórym zdaje«.

P. Szymanowski dodaje, że pewne trudności mogłyby wyniknąć z racyi obowiązków w Wielkopolsce i z pozaulęcia już rozpoczętych robót technicznych. Sądzi jednak, iż należy wziąć w rachubę i korzyści niewątpliwe, mogące przynieść pewne stanienie życia i chronić w pewnym stopniu ruchomy kapitał od dalszej ewaluacyi.

Redaktor naczelny i odpow. Dr. Wilhelm Berkelhammer, — Drukiem M. Deutschera w Krakowie, B. Ciała 10 — Tel. 1556.